Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Aktoznawstwo do końca XVIII w. - wykład, PG_00205570		
Kierunek studiów	Historia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	1.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii -> Zakład Metodologii Historii, Historii Historiografii i Archi		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Rafał Kubicki	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	prof. dr hab. Rafał Kubicki	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15

W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	15	2.0	8.0	25

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z rozwojem, typologią oraz zewnętrzną i wewnętrzną budową dokumentów, ksiąg wpisów i akt czynności do końca XVIII wieku oraz z procesami aktotwórczymi prowadzącymi do powstawania materiałów archiwalnych. Celem przedmiotu jest przedstawienie podstaw teoretycznych umożliwiających rozpoznawanie i interpretację historycznych form kancelaryjnych oraz przygotowanie studentów do ich analizy i opisu podczas zajęć ćwiczeniowych.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[HISTL3_U08] Potrafi efektywnie planować i organizować swoją pracę, samodzielnie zdobywając i utrwalając wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny	Potrafi efektywnie planować i organizować proces samodzielnego zdobywania oraz systematycznego utrwalania wiedzy z zakresu aktoznawstwa i dyplomatyki, wykorzystując literaturę przedmiotu oraz źródła historyczne.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[HISTL3_W08] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu fachową terminologię z zakresu nauk historycznych (także w przynajmniej jednym języku nowożytnym), a także terminologię nauk humanistycznych i społecznych oraz podstawowe pojęcia w języku starożytnym.	Opanował fachową terminologię z zakresu archiwistyki, jak też podstawową terminologię właściwą informatologii oraz rozumie podstawowe pojęcia w języku dawnym występujące w źródłach.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[HISTL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[HISTL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę o historii dawnych i współczesnych ziem polskich	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją, w tym o procesach archiwotwórczych zachodzących w dawnych systemach kancelaryjnych	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
[HISTL3_W09] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody analizy i interpretacji źródeł historycznych oraz ich znaczenie w badaniach historycznych.	Posiada zaawansowaną wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł historycznych oraz rozumie ich przydatność w badaniach historycznych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[HISTL3_W04] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu specyfikę wybranych kierunków badań historycznych, takich jak historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, rodziny oraz gender history	Zna różne kierunki badań z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją, takich jak badania procesów archiwotwórczych, w tym procesów aktotwórczych i archiwizacji, badań informatologicznych, w tym systemów informacyjnych, itp.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu

Wykład przedstawia rozwój kancelarii oraz kancelaryjnych form przekazu informacji do końca XVIII wieku. Obejmuje genezę, ewolucję i typologię dokumentów, ksiąg wpisów oraz akt czynności jako podstawowych form kancelaryjnych epoki przednowoczesnej. Omawiane są zasady ich sporządzania, budowa zewnętrzna i wewnętrzna, funkcje prawne i administracyjne oraz procesy aktotwórcze prowadzące do powstawania archiwaliów. Przedmiot obejmuje również charakterystykę materiałów pisarskich, środków uwierzytelniania dokumentów, rozwoju registratur oraz przemian systemów kancelaryjnych. Szczególna uwaga poświęcona jest znaczeniu historycznych form kancelaryjnych dla badań dyplomatycznych i archiwistycznych oraz ich wpływowi na kształtowanie i opracowanie zasobu archiwalnego.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Kolokwium z całości zakresu zajęć	51.0%	80.0%
Udział w dyskusji problemowej.	51.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	A.1. wykorzystywana podczas zajęć: Robótka H., Ryszewski B., Tomczak A., Archiwistyka, Warszawa 1989 Metodyka pracy archiwalnej, red. S. Nawrocki i S. Sierpowski, Poznań 2001 Nawrocki S., *Rozwój form kancelaryjnych na ziemiach polskich od średniowiecza do końca XX wieku*, Poznań 1998. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Kopie dokumentów oraz fragmentów ksiąg wpisów z okresu późnego średniowiecza i czasów nowożytnych.
	Uzupełniająca lista lektur	Kętrzyński S., *Zarys nauki o dokumencie polskim wieków średnich*, Warszawa 1934. Maleczyński K., *Zarys dyplomatyki wieków średnich*, Wrocław 1951. Maleczyński K., *Studia nad dokumentem polskim*, Wrocław 1971. Bobowski K., *Średniowieczna dyplomatyka papieska. Przegląd edycji i opracowań*, Studia Źródłoznawcze 16 (1971), s. 171-184. Maleczyński K., Bielińska M., Gąsiorowski A., *Dyplomatyka wieków średnich*, Warszawa 1971.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.